

Kansaneläkettä saaneita huollettavia oli yht. 8 689, joista päämiehiä 8 148.

Laitoshoito ja vanhusten asuintalot

Huoltoapulain nojalla hoidettiin avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 5 471 päämiestä ja 849 heidän perheittensä jäsentä eli kaikkiaan 6 320 (ed. v. 7 751) henkilöä.

Laitoshiitopäivien kokonaislukumäärä oli 1 086 564 (1 154 374) joten henkilöä kohden tuli keskim. 171.9 (148.9) hoitopäivää.

Liitetaulukosta 1 ilmenee, miten huollettavat ja huoltopäivät jakautuivat kertomusvuonna eri laisten laitosten kesken (ns. itsemaksavat ja yksityispaikoilla hoidetut eivät sisälly näihin lukuihin).

Taulukon mukaan tuli 73.9 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 64.6 % huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaaloissa ja muissa mielisairaanhoidoissa oli 6.8 % kaikista laitoshoitopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa (Koskelan ja Myllypuron sairaskodeissa, Kustaankartanon, Roihuvuoren, Riistavuoren, Suursuon, Hirvihaaran ja Kulosaaren vanhainkodeissa sekä Tervalammen työlaitoksessa) hoidettiin huoltoaputapauksina kaikista laitoshoitoa saaneista 575 miestä ja 1 943 naista eli yht. 2 518 (ed. v. 2 629) eri henkilöä.

Koskelan sairaskoti

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisemaan kertomukseen terveyden- ja sairaanhoidosta sisältyy myös Koskelan sairaskodin lähinnä lääketieteellistä puolta käsittelevä osa. Tämän vuoksi on seuraavassa rajoitettu lähinnä muihin tietoihin.

Hoitopaikat Kertomusvuoden päättyessä sairaskodissa oli hoitopaikkoja seuraavasti: sisätautiosasto 725, kirurgian osasto 101 ja mentaaliosasto 235 eli yht. 1 061 paikkaa. Lisäksi oli 25 paikkainen päivähoito-osasto.

Huollettavat ja hoitopäivät Sairaskodissa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 3 932 henkilöä, joista miehiä 1 003 ja naisia 2 929. Näistä oli osa vuoden aikana hoidossa useamman kuin yhden kerran, mutta kukin potilas on otettu tilastoon vain yhden kerran.

Huoltoaputapauksina hoidettiin yhteensä 723 eri henkilöä, joista miehiä 178 ja naisia 545. Ns. itsemaksavina hoidettiin 2 744 eri henkilöä ja yksityispotilaina 522 henkilöä, joista 57 henkilöä hoidettiin myös ns. itsemaksavina. Näillä eri ryhmillä oli kertomusvuonna hoitopäiviä seuraavasti:

	hoitopäivien	
	lukum.	%
- huoltoaputapaukset	114 875	30.1 (33.0)
- itsemaksavat	258 094	69.9 (67.9)
- yksityispaikoilla olleet	9 050	
yht.	382 019	100.0 (100.0)

Koskelan sairaskodissa, Kustaankartanon, Roihuvuoren ja Suursuon vanhainkodeissa ns. itsemaksavina tai lääkäreiden yksityispaikoilla hoidettuja henkilöitä ei ole tämän toimintakertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu huollettaviin.

Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1 028 ja v:lle 1975 siirtyi 1 031 henkilöä. Sairaskodin työhuoneissa päivisin työskennelleitä, mutta kodeissaan asuvia työtupien miespuolisia työntekijöitä ei ole luettu hoidokkilukuihin.

Sairaskodissa toimi kertomusvuonna edelleen ns. päivähoidon osasto, johon otettiin tutkimuksiin ja hoitoon huoltoapua tai kansaneläkkeen tukiosaa saavia vanhuksia tahi vanhuksia, jotka sanotun hoidon osalta oli katsottava huoltoapuun oikeutetuiksi.

Päivähoidon osasto

Kertomusvuoden aikana oli *päivähoidossa* 268 henkilöä, jotka kävivät yht. 4 906 kertaa päivähoidon osastossa. Suurin osa suoritti käyntinsä sairaanhoidollisista syistä ja heille annettiin fysikaalista hoitoa 715 kertaa, toimintaterapiakäyntejä oli 1 629, poliklinikkakäyntejä 276, röntgentutkimuksia- ja hoitoja 495 ja laboratoriokäyntejä 570. Päivähoidon osasto oli suljettuna lauantaisin.

Päivähoidon osastossa hoidetut saivat aterian ja kahvia, lisäksi useat kävivät kylvyssä tai saunassa. Päivittäisen kuljetuksen suorittivat laitoksen autot.

Päivähoidon osastossa hoidettuja henkilöitä ei ole sisällytetty muihin tässä toimintakertomuksessa mainittuihin tilastollisiin selvityksiin, ellei ao. henkilö ole saanut kotiaavustusta tai laitoshoidon päivähoidon lisäksi.

Sairaskodin menot ja tulot olivat:

Talous

<i>Menot</i>		<i>Tulot</i>	
			mk
yhteensä	41 849 081 mk	- poliklinikkatulot	56 919
		- ateriamaksut	334 588
		- luontoisedut	1 446
		- vuokrat	435 586
		- muut tulot	594 824
			<hr/>
		yht.	1 423 363

Vuodeosastojen potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohden oli 109.55 mk ja nettokustannus eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja vastaavasti 105.82 mk. Kokonaiskustannukset päivähoidon osalta olivat 62.05 mk hoidettavaa ja päivää kohti. Kustannukset huollettavien ja laitoksen henkilökunnan ruokailusta olivat henkilöä ja päivää kohden 4.33 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Poliklinikan toiminta kohdistui lähinnä sairaskodin ulkopuolella oleviin potilaisiin. Käyntien lukumäärä oli yht. 26 461. Toiminnassa noudatettiin ajantilaus- ja lähetejärjestelmää.

Poliklinikka

Jumalanpalveluksia ja hartaushetkiä pidettiin keskusradion välityksellä keskiviikkoisin. Osastohartauksia oli 788 ja ehtoollisjumalanpalveluksia 40, lisäksi ehtoollista jaettiin yksityisesti 146 potilaalle. Yksityisiä keskusteluja potilaitten kanssa oli 942.

Sielunhoito ja muu henkinen hoito

Muuta henkistä virkistystoimintaa ylläpidettiin mm. *sairaalakirjaston* avulla. Kirjoja lainattiin kirjastosta 12 228 kertaa ja sokeain kirjastosta lainattiin 19 ääninauhaa.

Televisio- ja keskusradio-ohjelmia seurattiin kaikilla osastoilla. Kaksi kanttiinia toimi entiseen tapaan. *Teatteri- ja kuorovierailuja* oli osastoilla 50 kertaa.

Koskelan sairaskodin huollettaville järjestettiin 22 *retkeä*. Askarruttajan johdolla toimi laitoksessa erilaisia *kerhoja*, joissa potilailla oli mahdollisuus askarrella, lukea, pelata erilaisia pelejä, kuunnella äänilevyjä yms.

Koskelan sairaskodissa työskenteli 32 työtupien huollettavaa kaikkiaan 2 810 työpäivää eli kunkin arkipäivänä keskim. 13 huollettavaa.

Työtoiminta

Toimintaterapiaan osallistui 1 027 eri sairasantosten ja päivähoito-osaston potilasta. Näitä käyntejä kertyi vuoden aikana yht. 28 301. *Taideterapiakerho*, johon osallistui 208 potilasta kokoontui kahdesti viikossa 6 - 12 potilaan ryhmissä.

Fysikaalisen kuntouttamisosaston harjoituskeittiössä suoritettiin päivittäisten *toimintojen harjoittelua*. Tähän toimintaan osallistui 248 potilasta keskimäärin 4 - 5 kertaa.

Askartelu- ja kuntouttamistoinä valmistettiin erilaisia kudonta-, virkkaus- ja neuletoita sekä lastu-, rottinki-, mosaiikki- ja emalitöitä. Askartelutöiden myynti tuotti 6 243 markkaa.

K u s t a a n k a r t a n o n v a n h a i n k o t i

Hoitopaikat, huollettavat ja hoitopäivät Kertomusvuoden päättyessä Kustaankartanossa oli hoitopaikkoja seuraavasti: laitossairaalassa 147 ja vanhainkodissa 683 eli yht. 830 paikkaa.

Vanhainkodissa hoidettiin kertomusvuonna 179 miestä ja 697 naista eli yht. 876 potilasta. Heistä oli huoltoaputapauksia 850. Vanhainkodin sairasantostolla oli 26 henkilöä lääkärin yksityispai-koilla ja 10 potilasta oli hoidossa ns. itsemaksavana, mutta he olivat osan vuotta myös yksityis-potilaina.

Huoltopäiviä oli huoltoaputapausten osalta koko vuonna 269 045 eli 316.5 päivää keskim. huollettavaa kohden. Muiden henkilöiden hoitopäiviä oli yht. 2 064 eli hoitopäiviä kaikkiaan 271 109. Vuodelle 1975 siirtyi 746 potilasta.

Talous Vanhainkodin menot ja tulot olivat kertomusvuonna seuraavat:

<i>Menot</i>		<i>Tulot</i>	mk
yhteensä	14 020 907	- ateriamaksut	92 400
		- luontoisedut	4 294
		- vuokrat	179 225
		- muut tulot	215 758
			<hr/>
			491 677

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohden oli 51.72 mk. Jos vähennetään edellä mainitut tulot, saadaan hoitopäivän nettokustannukseksi ilman hoitomaksutuloja 49.90 mk. Kustannukset huollettavien ja henkilökunnan ruokailusta olivat henkilöä ja päivää kohden 4.03 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Lääkärin-hoito Vanhainkodin 147 laitossairaalaapaikalla oli kertomusvuonna 576 potilasta, joiden hoitopäivien määrä oli 44 837. Poliklinikalla oli lääkärin vastaanotolla käyntejä 9 858. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 28 167, lisäksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 5 150 näytettä. Fysikaalisessa osantossa annettiin hoitoa 15 095 kertaa. Röntgentutkimuksia suoritettiin 4 261. Ekg-tutkimuksia oli 2 116. Kuolemantapauksia oli yht. 94. Vanhainkodin yleisten osantosten vanhusaineksessa on edelleen tapahtunut sekä fyysisen että psyykkisen kunnan huonontumista.

Kustaankartanon laitossairaalan toimintaa selostetaan tarkemmin Helsingin kaupungin tilastotoin-
miston »Terveyden- ja sairaanhoito» -julkaisussa.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto Vanhainkodin juhlasalissa pidettiin 51 suomenkielistä ja 6 ruotsinkielistä osantolle radioitua ju-
malanpalvelusta, joista osa oli ehtoollistilaisuuksia. Lisäksi oli sairasantostolla vuoroviikkoina juma-
lanpalveluksia ja sairaalalehtori järjesti useita hartaushetkiä ja sielunhoidollisia keskusteluita. Myös
erilaiset uskonnolliset seurat ja yhteisöt kävivät laitoksessa pitämässä hartaustilaisuuksia.

Laitoksen kirjastosta lainattiin vuoden aikana 16 487 teosta. *Sokeain kirjastosta* lainattiin 219 äänikirjaa. Jokaiselle osastolle oli tilattu päivälehdet, samoin aikakaus- ja viikkolehtiä.

Muuta virkistystä laitoksen vanhuksille toivat lisäksi *kanttiini*, henkilökunnan ja eri järjestöjen ja yksityisten järjestämät *ohjelmalliset vierailut*, askartelutuotteiden *myyjäistilaisuus*, 41 elokuvanäytöstä, 31 televisiota, keskusradio, kerhotoiminta jne.

Lisäksi tehtiin *retkiä* ja vanhuksille järjestettiin kerran viikossa tilaisuus *ostosmatkojen* tekoon Suursuon ostoskeskukseen.

Eriyistä huomiota kiinnitettiin *potilaiden aktivoimiseen*. Työkykyiset huollettavat suorittivat voimensa mukaan erilaisia taloustehtäviä, korjaustöitä, saunojen lämmitystä sekä sanomalehtien ja huollettavien oman postin jakelua ym. Askartelutöinä suoritettiin tekstiili-, muovi-, metalli- ja puutöitä, vaatteiden kunnostusta ym. Valmistettujen tuotteiden myyjäiset pidettiin 6.12. Lisäksi tuotteiden markkinointia varten toimi askartelukeskuksen myymälä. Kokonaisymyynti oli 89 899 mk, josta itsenäisyyspäivän myyjäisten osuus oli 34 811 mk. Laitoksen omia tarpeita varten valmistettiin erilaisia tuotteita 3 954 mk:n arvosta. Kaikista vanhuksista osallistui n. 26 % askartelu- ja työtoimintaan.

*Työ ja
askartelu*

Roihuvuoren vanhainkoti laitoksineen

Roihuvuoren vanhainkoti on hoivatyypinen laitos, jonka alaisena toimivat *Hirvihaaran* ja *Kulosaaren vanhainkodit*.

*Hoito-
paikat
ja huol-
lettavat*

Kertomusvuoden päättyessä laitoksissa oli hoitopaikkoja seuraavasti:

- Roihuvuoren vanhainkoti	216	laitossairaalapaikkaa
- Hirvihaaran	»	50 vanhainkotipaikkaa
- Kulosaaren	»	20 »

Roihuvuoren vanhainkodissa *hoidettiin* huoltoaputapauksina kaikkiaan 271 henkilöä ja Hirvihaaran ja Kulosaaren vanhainkodeissa 95 henkilöä. Hoitopäiviä oli 99 535 eli keskim. 271.9 päivää huollettavaa kohti. Hoitovuorokausista tuli Roihuvuoren 77 304 vrk, Hirvihaaran 16 989 ja Kulosaaren vanhainkodin osalle 5 242 vrk. Roihuvuoressa oli lisäksi 1 nainen itsemaksavana 116 hoitopäivää.

Roihuvuoren vanhainkodin ja sen alaisten laitosten *menot ja tulot* jakaantuivat seuraavasti:

Talous

	menot mk	tulot mk
Roihuvuori	6 975 806	257 710
Hirvihaara	601 371	19 124
Kulosaari	304 406	3 785
yht.	7 881 583	280 619

Tulot koostuivat seuraavista eristä:

	mk
- ateriamaksut	95 136
- luontoisedut	9 896
- vuokrat	59 848
- muut tulot	115 739
yht.	280 619

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus huollettua ja vuorokautta kohden oli Roihuvuoren vanhainkodissa 90.10 mk ja *nettokustannus*, eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja 86.77 mk. Hirvihaaran vanhainkodissa vastaavat luvut olivat 35.39 mk ja 34.27 mk sekä Kulosaaren vanhainkodissa 58.07 mk ja 57.34 mk.

Huollettavien ja henkilökuntien *ruokailukustannukset* olivat keskimäärin henkilöä ja päivää kohden 4.36 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Lääkärihoito

Roihuvuoren vanhainkodin poliklinikalla oli käyntien lukumäärä kertomusvuonna 827. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 12 007. Lisäksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 1 182 näytettä. Fyysioterapiahoitoa annettiin Roihuvuoressa 6 520 kertaa. Vuoden kuluessa oli eri laitoksissa 92 ryhmävoimistelutilaisuutta, joihin osallistui 1 024 henkilöä.

Roihuvuoren ja pienten vanhainkotien potilaita lähetettiin 472 kertaa Koskelan sairaskodin poliklinikoille ja toimenpideosastoille ja muille poliklinikoille 63 kertaa hoitoa ja tutkimuksia varten.

Kulosaaren vanhainkodissa lääkäri kävi kolmen viikon välein ja tarvittaessa useamminkin.

Hirvihaaran vanhainkodin lääkäri kävi laitoksessa 11 kertaa.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto

Hartaustilaisuuksia pidettiin Roihuvuoren vanhainkodin osastoilla 125 kertaa, joista 25 oli ehtoollistilaisuutta. Lisäksi oli eri seurakuntien ja uskonnollisten yhdistysten edustajien järjestämiä tilaisuuksia.

Pienten vanhainkotien sielunhoitotyöstä huolehti Kustaankartanon vanhainkodin pappi. Hartaustilaisuuksia pidettiin kussakin laitoksessa kerran kuukaudessa. Roihuvuoren vanhainkodin *kirjasto* lainattiin 5 760 teosta. Lisäksi oli sokeita ja heikkonäköisiä varten käytettävissä kaksi nauhuriä. *Äänikirjoja* lainattiin 99.

Roihuvuoren vanhainkodin *kanttiinia* hoiti edelleen Sairaalapalvelu. Useita *viihdytystilaisuuksia* oli kaikissa laitoksissa. Niitä järjestivät eri seurakuntat ja yhteisöt. Laitoksen puolesta järjestettiin huollettaville mm. kolme *retkeä* ja neljä *elokuvaesitystä*.

Roihuvuoren vanhainkodin kaikilla osastoilla samoin kuin pienissä vanhainkodeissa oli televisiovastaanottimet.

Päivä- ja aikakauslehtiä tilattiin yht. 89 vuosikertaa.

Työ ja askartelu

Askartelutoimintaan osallistui kertomusvuonna 156 huollettavaa. Askartelutuotteiden myynnin tuotto oli 19 268 mk.

Vanhainkotien huollettavat osallistuivat erilaisiin talous- ym. töihin, joista heille maksettiin *uutteenrahaa*.

Hirvihaaran vanhainkodissa oli puutarha, jossa viljeltiin perunaa ja juurikasveja.

Riistavuoren vanhainkoti

Hoitopaikat ja huollettavat

Riistavuoren vanhainkodissa on 114 laitossairaalapaikkaa, 11-paikkainen vanhainkoti, päiväkotikoti, jossa on 40 paikkaa ja 137 yksitöntä käsittävä vanhusten asuintalo.

Laitossairaala ja vanhainkotipaikoilla hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 161 eri henkilöä, joista 12 miestä ja 149 naista.

Hoitopäiviä oli 45 393 eli 281.9 päivää keskim. huollettavaa kohti.

Vanhainkodin menot ja tulot olivat:

Talous

<i>menot</i>	mk	<i>tulot</i>	mk
yhteensä	5 347 243	- ateriamaksut	61 289
		- luontoisedut	4 094
		- vuokrat	284 588
		- muut tulot	51 620
		yhteensä	401 591

Menot jakautuivat seuraavasti:

	mk	bruttokust. hoitopäivää kohti, mk	nettokust. hoitopäivää kohti, mk
Laitossairaala ja vanhainkotosasto	4 634 467	102.10	97.77
Päiväkoti	182 906	30.34	28.22
Vanhusten asuintalo	529 870	10.52	6.70

Laitossairaalan ja vanhainkotosaston potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Huollettavien ja henkilökunnan ruokailukustannukset olivat henkilöä ja päivää kohden 4.30 mk.

Poliklinikkakäyntejä oli 1 264, joista 574 vanhusten asuintalosta. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 6 911, joista päiväkodin osalle tuli 11 ja asuintalojen osalle 119. Lisäksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 749 näytettä. Ekg-tutkimuksia suoritettiin 104 ja fysioterapiahoitoa annettiin 6 504 kertaa. Potilaita lähetettiin myös Koskelan sairauskodin ym. poliklinikoille ja toimenpideoasastoille tarpeen mukaan.

*Lääkärin-
hoito*

Vanhainkodin sielunhoitotyöstä huolehti sairaaloiden sielunhoidon keskus. *Hartaustilaisuuksia* oli 173, joista 4 ehtoollistilaisuutta. Lisäksi oli eri seurakuntien ja uskonnollisten yhdistysten järjestämiä tilaisuuksia. Kirjastonhoidosta huolehti kaupungin *laitoskirjasto*, joka oli avoinna 2 kertaa viikossa. Kirjastosta lainattiin 3 695 teosta.

*Sielunhoito
ja muu
henkinen
huolto*

Riistavuoren vanhainkodin *kanttiini* toimi entiseen tapaan. Vanhainkodin henkilökunta, eri järjestöt ja kerhot sekä yksityiset esiintyjät järjestivät vanhuksille *viihdytystilaisuuksia*, joihin myös vanhusten asuintalon asukkaat olivat tervetulleita. Lisäksi järjestettiin *retkiä* sekä *torimatkoja* ja *teatterissakäyntejä*. Kaikilla osastoilla oli televisiovastaanottimet. Huollettavien käyttöön tilattiin 42 vuosikertaa päivä- ja aikakauslehtiä.

Askarrutustoimintaan osallistui kertomusvuonna 60 huollettavaa, joista 16 päiväosastolta. Askarrutustuotteiden kokonaisuusmyynti oli 16 634 mk. *Myyntipäiviä* järjestettiin joka neljäs viikko torstaisin. *Myyjäiset* pidettiin 17.11. Myynti niissä oli 5 123 mk.

*Työ ja
askartelu*

Päiväkoti

Päiväkoti toimi arkisin enintään henkilökunnan yhden työvuoron pituisen ajan. Hoidosta ei perity korvausta. Päiväkodissa hoidettavat saivat yhden aterian ja kahvitarjoilun päivittäin sekä tilaisuuden kylpemiseen ja saunassa käyntiin. Lisäksi he voivat osallistua *askartelu- ja viihdytystoimintaan* ja mahdollisuuksien mukaan saada laitoksen lääkärin tarpeelliseksi katsomaa fysikaalista ym. hoitoa.

Päiväkodissa kävi yhteensä 43 eri henkilöä, joista 28 miestä ja 15 naista. Vuoden lopussa oli osaston kirjoissa 33 vanhusta. Hoitopäiviä oli vuoden aikana 6 029.

Vanhusten asuintalo

Vuoden lopussa oli asukasmäärä 138 henkilöä, joista aviopareja 1 (miehiä 13, naisia 125). Asumispäiviä oli 50 370. Vanhin asukas oli 92-vuotias ja nuorin 58-vuotias.

Sairaanhoito ja muut palvelukset Vanhainkodin apulaislääkäri tarkasti kaikki asuintaloon muuttaneet. Sairaanhoitajat suorittivat 529 kotikäyntiä vanhusten asuntoihin. Suursiivous tehtiin kaikissa asunnoissa 2 kertaa vuodessa.

Askartelu Työtuvat huolehtivat asuintalossa asuvien vanhusten askarrutuksesta. Askarteluun osallistui 24 naista. Askartelurahaa maksettiin 3 284 mk eli keskim. 11.40 mk askartelijaa kohti kuukaudessa.

Suursuon vanhainkoti

Hoitopaikat ja huollettavat Laitoksessa on 260 laitossairaalapaikkaa ja päiväkoti, jossa on 40 paikkaa.

Laitossairaalassa hoidettiin kertomusvuonna 323 henkilöä, joista 38 miestä ja 285 naista. Näistä oli huoltoaputapauksia 38 miestä ja 276 naista. Hoitopäiviä oli 93 408, joista tuli huoltoaputapauksien osalle 90 594 eli 97.0 % ja itsemaksavien osalle 2 814 hoitopäivää eli 3.0 %.

Talous Vanhainkodin menot ja tulot olivat:

menot	tulot	
	mk	mk
yhteensä	9 538 313	- ateriamaksut 111 409
		- luontoisedut 11 987
		- vuokrat 145 350
		- muut tulot 158 513
		<hr/>
		yhteensä 427 259

Menot ja tulot jakautuivat osastoittain seuraavasti:

	menot	tulot
- hoivaosasto	9 308 075	427 259
- päiväkoti	230 238	—

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohti oli 99.65 mk ja nettokustannus eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja vastaavasti 95.08 mk.

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin. Kustannukset päiväkodin osalta olivat 23.72 mk hoidettavaa ja päivää kohti.

Huollettavien ja henkilökunnan ruokailukustannukset olivat 3.81 mk henkilöä ja päivää kohti.

Lääkärihoito Poliklinikkakäyntien lukumäärä oli 2 001, joista 418 oli päiväkodista. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 9 221 ja muualle tutkittavaksi lähetettiin 1 639 näytettä. Ekg-tutkimuksia suoritettiin 400 ja fysioterapiahoidoa annettiin 5 772 kertaa. Kävelyharjoituksia suoritettiin 5 040, joihin osallistui 72 henkilöä. Muiden sairaaloiden poliklinikoille lähetettiin hoitoon ja tutkimuksiin yhteensä 634 potilasta sekä Kustaankartanon ja Koskelan röntgenosastoille tutkimuksiin yhteensä 519 potilasta.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto Hartaustilaisuuksia oli 144 ja ehtoollisjumalanpalveluksia 13. Yhteisiä seurakuntien järjestämiä juhlia oli 29, lisäksi useat kuorot vierailivat laitoksessa. Henkilökohtaista sielunhoitotyötä tehtiin keskustelujen muodossa. Kirjastosta huolehti kaupungin laitoskirjasto. Kirjastonhoitaja kiersi kerran viikossa kirjavaunun kanssa päiväkodissa sekä jokaisella osastolla. Tämän lisäksi kirjasto oli

avoinna kaksi kertaa viikossa. Kirjoja lainattiin 5 299. *Sokeain kirjastosta* lainattiin 147 äänikirjaa. Huollettavien käyttöön tilattiin 80 vuosikertaa *päivä- ja aikakauslehtiä*.

Sairaalapalvelulle vuokrattu *kanttiini* palveli huollettavia entiseen tapaan. Kaikilla osastoilla oli televisiovastaanottimet. Vanhuksille järjestettiin laitoksessa *musiikki-, teatteri- ja elokuvaesityksiä* sekä ohjelmallisia *viihdetilaisuuksia* joko yksityisten, erilaisten yhteisöjen tai henkilökunnan toimeenpanemina. Kesän aikana tehtiin *retkiä* ja vanhusten päivänä käytiin Linnanmäellä.

Askarrustoitomintaan osallistui kertomusvuonna 76 huollettavaa, hoivaosastoilta 44 ja päiväkodista 32. Askarteluvalmisteiden kokonaisymyynti oli 27 523 mk, josta omaan käyttöön tarkoitettujen valmisteiden osuus 1 380 mk. Päiväkodin huollettavat saivat työainekustannusten ja myyntihinnan erotuksen itselleen *askartelurahana*. Askartelutuotteiden myynti oli kerran viikossa. Syyskuussa ja joulun tienoissa järjestettiin *myyjäiset* lähinnä potilaille ja henkilökunnalle.

Työ ja askartelu

Päiväkoti

Päiväkoti toimi samojen periaatteiden mukaan kuin Riistavuoren päiväkotia. Päiväkodissa kävi kertomusvuonna kaikkiaan 46 henkilöä, joista 32 naista ja 14 miestä. Hoitopäiviä oli 9 708. Suurin osa päiväkodissa käyneistä oli 70 - 80 -vuotiaita.

Myllypuron sairaskoti

Myllypuron sairaskodissa on 220 laitossairaalaapaikkaa. Kertomusvuonna hoidettiin 280 henkilöä, joista miehiä 66 ja naisia 214. Hoitopäiviä oli 79 358 eli keskim. 283.4 päivää henkilöä kohden.

Hoitopaikat ja hoidettavat

Sairaskodin menot ja tulot olivat:

Talous

<i>menot</i>		<i>tulot</i>	
	mk		mk
yhteensä	8 272 805	- ateriamaksut	75 491
		- luontoisedut	4 265
		- vuokrat	144 020
		- muut tulot	56 764
		<hr/>	
		yhteensä	280 540

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohden oli 104.25 mk ja nettokustannus eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja vastaavasti 100.71 mk.

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Huollettavien ja henkilökunnan ruokailukustannukset olivat 5.11 mk henkilöä ja päivää kohden.

Sairaskodin lääkäri kävi joka päivä kaikilla osastoilla ja varsinaisen lääkärikierroksen hän teki 1 - 2 kertaa viikossa. Poliklinikkakäyntien lukumäärä oli 416 ja muille poliklinikoille lähetettiin 218. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 18 160 ja muulle tutkittavaksi lähetettiin 2 637 näytettä. Ekg-tutkimuksia suoritettiin 748. Röntgentutkimuksia, joista 339 suoritettiin Kustaankartanon vanhainkodissa ja 111 Koskelan sairaskodissa, oli yhteensä 450. Fysikaalista hoitoa annettiin 1 326 kertaa. Tämän lisäksi annettiin liikunnallista kuntoutushoitoa 1 124 kertaa. Ryhmävoimistelutilaisuuksia oli 12, joihin osallistui keskimäärin kuusi henkilöä kerrallaan.

Lääkärinhoito

Merkitävään osaan sielunhoitotyöstä muodostivat henkilökohtaiset *keskustelut* vanhusten kanssa. *Hartaustilaisuuksia* oli keskusradion välityksellä 21 ja osastoilla 13 sekä 2 ehtoollisjumalanpalvelusta. Helsingin kaupunginkirjaston alainen *laitoskirjasto* oli avoinna neljänä päivänä viikossa ja lisäksi kirjastonhoitaja kiersi kirjastovuonun kanssa kerran viikossa kaikilla osastoilla. Kirjastosta lai-

Sielunhoito ja muu henkinen hoito

nattiin kertomusvuonna 7 461 teosta. Potilaiden *kirjallisuuskerho* kokoontui 12 kertaa. Huollettavien käyttöön tilattiin 51 vuosikertaa päivä- ja aikakauslehtiä.

Sairaskodin *kanttiini* oli edelleen vuokrattuna Uudenmaan Sairaanhoidtajayhdistys r.y:n Sairaala-palvelulle. Viihdytystilaisuuksista mainittakoon 3 *teatteriesitystä* sairaskodissa, 4 *elokuvaesitystä* sekä 16 *retkeä*. Henkilökunnan järjestämiä *juhlia* sekä ulkopuolisten järjestämiä *viihdelilaisuuksia* oli yht. 23.

Työ ja askartelu Toimintaterapiaan osallistui kertomusvuonna 40 potilasta. Askartelutuotteiden myynnistä saatiin 12 412 mk.

Myllypuron vanhusten asuintalo

Asunnot ja asukkaat Myllypuron vanhusten asuintalossa on 136 yksiötä. Talossa asui kertomusvuonna kaikkiaan 155 henkilöä, joista miehiä 17 ja naisia 138. Kertomusvuoden lopussa oli asukkaita 143. Asumispäiviä oli 52 008. Vanhin asukas oli 90-vuotias.

Talous Asuintalon menot olivat 528 431 ja tulot 187 224 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohti oli 10.16 mk.

Sairaanhoito Asuintalon asukkailla ei ollut omaa lääkäriä, vaan he kävivät terveyskeskus- ja yksityislääkäreiden vastaanotoilla ja lisäksi kaupungin poliklinikoilla. Kiireellisissä sairaustapauksissa pyydettiin asukkaan luo päivystävä lääkäri. Näitä käyntejä oli 22. Kaupungin terveydenhoitajat tekivät kotikäyntejä 20 asukkaan luo. Sairaalahoidossa kaupungin eri sairaaloissa oli 32 asukasta yhteensä 43 kertaa. Sairaalapäiviä oli 900. Helsingin *kotiaputoimiston* kautta saatiin kotiapua 37 asukkaalle.

Asuintalon henkilökunta teki *kotikäyntejä* asukkaiden luo kaikkiaan 1 731. Muita palveluksia asuintalon taholta tehtiin 1 563, joista mainittakoon *ostospalvelu*, lääkkeitten nouto apteekista, maksujen hoito, eläkkeitten nosto ja puhelinpalvelu.

Askarrutus Työtuvat huolehtivat asukkaiden askarrutuksesta siten, että työtupien askarruttaja kävi asuintalossa kolmena päivänä viikossa ohjaamassa asukkaiden askartelutyötä, johon osallistui 32 naista. Työtuvat maksoivat askarrutukseen osallistuneille työainekustannusten ja myyntihinnan erotuksen *askarrutusrahana*, jota maksettiin kertomusvuonna yhteensä 9 083 mk ja sen suuruus vaihteli 2.50 - 292 mk:aan kuukaudessa osallistujaa kohti. Asukkaat ottivat myös osaa tehtävälunteeeseen askarrutukseen, johon kuului erilaisia asuintalon toimintaan liittyviä tehtäviä. Tehtäväpalveluun osallistui 10 henkilöä (3 miestä ja 7 naista), heidän yhteisesti saamansa askarrutusraha oli kertomusvuonna 2 532 mk.

Viihdytys-toiminta Asuintalon asukkailla oli kertomusvuonna mahdollisuus osallistua 40 erilaiseen *viihdytys- ja toimintatilaisuuteen*. Näitä tilaisuuksia järjestivät mm. Myllypuron asuintalo ja sairaskoti, Herttoniemen ja Matteuksen seurakunnat sekä KOP:n Myllypuron konttori. Lisäksi asukkailla jaettiin *teatteri- ja oopperalippuja*. Asuintalo järjesti kaksi *autoretkettä*.

Pihlajamäen vanhusten asuintalo

Asunnot ja asukkaat Pihlajamäen vanhusten asuintalossa on 248 yksiötä. Kertomusvuonna asui asuintalossa kaikkiaan 339 henkilöä, joista miehiä 79 ja naisia 260. Kertomusvuoden lopussa oli asukkaita 303. Asumispäiviä oli 110 834. Talon vanhin asukas oli 91-vuotias ja nuorin 59-vuotias.

Talous Asuintalon menot olivat 1 090 494 mk ja tulot 482 238 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohti oli 9.84 mk.

Sairaanhoito Asuintalon asukkaat kävivät terveyskeskuslääkärin vastaanotoilla ja lisäksi kaupungin sairaaloiden poliklinikoilla. Terveyskeskuslääkäri tai päivystävä lääkäri suoritti 45 kotikäyntiä. Terveydenhoita-

ja kävi 39 henkilön luona. Sairaalahoidossa oli 77 henkilöä yhteensä 115 kertaa, sairaalassaolopäiviä oli 4 672. *Kotikäyntejä* asuintalon puolesta tehtiin 3 482 ja *muuta palveluksia* mm. lääkkeiden noutoa, eläkkeiden nostoa yms. 967 kertaa. Kodinhoitoapua sai 31 asukasta.

Kuntovoimistelukertoja oli 162, niihin osallistui 44 asukasta yhteensä 1 248 kertaa.

Työtuvat huolehtivat asuintalossa asuvien askarrutuksesta siten, että työtupien käsityön opettaja kävi asuintalossa viitenä päivänä viikossa. Askarrutukseen osallistui 34 henkilöä, 30 naista ja 4 miestä. *Askarrutusrahana* maksettiin esineen myyntihinnan ja työtarpeiden hinnan välinen erotus, yht. 9 706 mk. Asukkaat ottivat osaa myös tehtävälouenteiseen askarrutukseen, joka käsittää erilaisia talon toimintaan liittyviä tehtäviä. Tähän osallistui 6 henkilöä, joille maksettiin askarrutusrahaa kertomusvuonna yht. 2 072 mk.

Askarrutus

Kerhohuoneessa oli kerran viikossa Malmin Seurakunnan järjestämä *hartaustilaisuus* ja Markuksen seurakunnan ruotsinkielisille asukkaille järjestämää *kerhotoimintaa*. Pukinmäki-Pihlajamäki Eläkkeensaajat ry. ja Pihlajamäki-Pihlajisto Eläkeläiset ry:n kerhot ja *opintopiirit* kokoontuivat kumpikin myös kerran viikossa. Asuintalon toimesta järjestettiin useita *viihdytystilaisuuksia*. Lisäksi asukkaat saivat *alennus-* ja *vapaalippuja* elokuva- ja teatteriesityksiin sekä konsertteihin. Asuintalo järjesti kaksi *retkeä*.

Viihdytys-toiminta

P u k i n m ä e n v a n h u s t e n a s u i n t a l o

Pukinmäen vanhusten asuintalossa on 117 yksiötä, jotka on tarkoitettu yksinäisille vanhuksille ja kaksi yksiötä toimistohuoneina. Kertomusvuonna asuintalossa asui 125 henkilöä, joista naisia 117 ja miehiä kahdeksan. Kertomusvuoden lopussa oli asukkaita 118 henkilöä. Asumispäiviä oli 42 989. Vanhin asukas oli 88-vuotias ja nuorin 60-vuotias.

Asunnot ja asukkaat

Asuintalon menot olivat 620 397 mk ja tulot 226 059 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohti oli 14,43 mk.

Talous

Asuintalon asukkaat kävivät terveyskeskus- ja yksityislääkäreiden vastaanotoilla sekä eri sairaaloiden poliklinikoilla. Kiireellisissä sairaustapauksissa kävi terveyskeskus- tai päivystävä lääkäri potilaan luona 18 kertaa. Terveydenhoitajan käyntejä oli 350 ja sairaalahoidossa oli 20 henkilöä yht. 25 kertaa. *Kodinhoitoapua* sai yht. 19 henkilöä. Asuintalon henkilökunnan tekemiä *kotikäyntejä* oli 1 304 ja *muuta palveluja* 381.

Sairaanhoido

Huoltolautakunnan työtuvat huolehtivat asukkaiden askarrutuksesta kolmena päivänä viikossa. Askarrutukseen osallistui 18 asukasta sekä yksi ulkopuolinen. *Askarrutusrahaa* maksettiin yht. 4 498 mk. Tehtävälouenteiseen askarrutukseen osallistuneet kuusi henkilöä saivat yht. 1 394 mk.

Askarrutus

Malmin seurakunta järjesti asuintalon kerhohuoneessa kerran viikossa *hartaustilaisuuden* ja joka toinen viikko kokoontui »*Kultaisen iän kerho*». Lisäksi Pukinmäen Eläkeläiset ry. järjesti *kerhotoimintaa* kerran viikossa. Asuintalon toimesta järjestettiin useita *viihdytystilaisuuksia*. Asukkaat saivat myös *vapaa-* ja *alennuslippuja* elokuva-, teatteri- ja oopperaesityksiin sekä konsertteihin. Lisäksi tehtiin *retkiä* sekä asuintalon että ulkopuolisten toimesta. SVUL:n Helsingin piirin kuntourheiluosaston ohjaajat pitivät *ryhmävoimistelua* kerran viikossa.

Viihdytys-toiminta

L a a j a s a l o n v a n h u s t e n a s u i n t a l o

Laajasalon vanhusten asuintalossa on 236 yksiötä. Kertomusvuonna asui talossa 267 henkilöä, joista naisia 225 ja miehiä 42. Kertomusvuoden lopussa oli asukkaita 253. Asumispäiviä oli 92 233. Talon vanhin asukas oli 98-vuotias ja nuorin 61-vuotias.

Asunnot ja asukkaat

Asuintalon menot olivat 1 062 510 mk ja tulot 467 046 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää

Talous

kohti oli 11.52 mk.

Sairaanhoido Asuintalon asukkaat kävivät terveyskeskus- ja yksityislääkäreiden vastaanotoilla sekä kaupungin sairaaloiden poliklinikoilla. Kiireelliset sairaustapaukset lähetettiin suoraan sairaaloiden päivystyspoliklinikoille tai pyydettiin päivystävä lääkäri asukkaan luokse. Päivystävän lääkärin kotikäyntejä oli 16. Terveystenhoitaja kävi 29 asukkaan luona, ja *kodinhuoltoapua* sai neljä asukasta. Sairaalahoidossa oli 51 henkilöä 71 kertaa ja sairaalassaolopäiviä oli 2 101. Henkilökunnan tekemiä *kotikäyntejä* oli 1 338 ja muita palveluja 97. Lääkintävoimistelijan ohjaamaa *ryhmävoimistelua* oli vuoden aikana 86 kertaa. Ryhmissä oli kerrallaan n. 8 asukasta. Asuintalossa tehtiin lisäksi kertomusvuonna yliopiston kansanterveystieteen laitoksen ja urheilu- ja ulkoiluviraston *tutkimusta* ohjatun liikunnan vaikutuksesta vanhusten terveyteen. Tähän liikuntaan osallistui 40 asukasta.

Askarrutus Huoltolautakunnan työtuvat huolehtivat asukkaiden askarrutuksesta viitenä päivänä viikossa. Askarrutukseen osallistuneet 37 henkilöä, 36 naista ja 1 mies saivat *askarrutusrahaa* yht. 12 247 mk. Tehtävälounteiseen askarrutukseen osallistui yksi henkilö, jolle maksettiin 260 mk.

Viihdytystoiminta Kerhohuoneessa oli joka toinen viikko Roihuvuoren seurakunnan ja joka toinen viikko Siion-seurakunnan järjestämä *hartautilaisuus*. Matteuksen seurakunta järjesti kerran kuukaudessa ruotsinkielisille asukkaille hartautilaisuuden. Piispan tarkastus oli asuintalossa 16.2. *Laajasalon Eläkeläiset ry:n kerho* kokoontui joka toinen viikko. Lisäksi järjestettiin asuintalon toimesta erilaisia *viihde-tilaisuuksia*. Asukkaat saivat myös *alennus- ja vapaalippuja* elokuva- ja teatteriesityksiin. Lisäksi tehtiin kaksi *retkeä*.

Pasilan vanhusten asuintalo

Asunnot ja asukkaat Pasilan vanhusten asuintalo luovutettiin huoltolautakunnan käyttöön kahdessa erässä: 31. 10. C- ja D-portaat, joissa on 70 yksiötä, sekä 4. 12. A- ja B-portaat, joissa on 70 yksiötä.

Ensimmäiset asukkaat muuttivat 4. 11. C- ja D-portaisiin ja 9. 12. A- ja B-portaisiin. Kertomusvuoden lopussa talossa asui yhteensä 146 asukasta, 23 miestä ja 123 naista. Asumispäiviä kertyi kertomusvuonna 4 943. Vanhin asukas oli 96- ja nuorin 60-vuotias.

Talous Asuintalon menot olivat 90 642 mk ja tulot 38 696 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohden oli 18.34 mk. Kysymyksessä oli ensimmäinen toimintavuosi, jolloin kustannukset olivat tavalista korkeammat.

Sairaanhoido Asuintalon asukkaat kävivät terveyskeskus- ja yksityislääkäreiden vastaanotoilla sekä sairaaloiden poliklinikoilla. Sairaalahoidossa oli kolme asukasta yhteensä 34 sairaalassaolopäivää.

Askarrustustoimintaa ei järjestetty vielä kertomusvuonna.

Viihdytystoiminta Muiden asuintalojen kanssa järjestettiin yhteinen *teatteriretki*.

Roihuvuoren vanhusten asuintalo

Asunnot ja asukkaat Roihuvuoren vanhusten asuintalo valmistui 31.7. Asuintalossa on 60 yksiötä. Ensimmäiset asukkaat muuttivat taloon elokuussa ja kaikki yksiöt olivat asuttuina 9.9. mennessä.

Kertomusvuonna talossa asui kaikkiaan 61 henkilöä, joista miehiä 12 ja naisia 49. Vuoden lopussa oli asukkaita 60. Asumispäiviä oli 8 274. Vanhin asukkaista oli 84-vuotias ja nuorin 61-vuotias.

Talous Asuintalon menot olivat 125 827 mk ja tulot 138 661 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohden oli 15.21 mk. Ensimmäisenä vajeana toimintavuotena olivat menot tuloja pienemmät. Asuinta-

lossa sijaitsee myös lasten päiväkoti ja vanhusten neuvola, joiden vuokrat sisältyvät asuintalon tuloihin.

Asuintalon asukkailla ei ollut omaa lääkäriä, vaan he kävivät terveyskeskuksen ja yksityislääkäreiden vastaanotoilla sekä kaupungin sairaaloiden poliklinikoilla. Kiireellisissä tapauksissa muutama asukas turvautui päivystävän lääkärin apuun. Sairaalahoitossa oli neljä asukasta yhteensä 22 sairaalassaolopäivää. Asuintalon henkilökunnan taholta tehtiin 144 kotikäyntiä.

Sairaanhoido

Askarrutustoimintaa ei kertomusvuonna ollut.

Asuintalon asukkaille järjestettiin kerhuhuoneessa *viihdytystilaisuuksia* kaksi kertaa. Lisäksi asukkaat saivat *vapaalippuja* mm. elokuva- ja teatteriesityksiin.

Tervalammen työlaitos

Tervalammen työlaitoksessa on 180 paikkaa, josta 78 huoltola- ja 102 työlaitospaikkaa.

Hoitopaikat ja huollettavat

Laitoksen kirjoissa oli vuoden aikana yht. 1 297 miestä, mutta heistä oli osa lomalla, vankilassa, karkumatkalla tai sairaalassa.

Huoltoapulain nojalla oli laitoksessa kirjoissa 25 henkilöä. Kirjoissa olevien määrä vuoden päättyessä oli 12.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain nojalla oli kirjoissa vuoden aikana huoltolaosastossa 1 028 miestä. Kirjoissa olevien määrä oli vuoden päättyessä 224.

Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla oli kirjoissa 244 miestä. Näistä oli laitoksessa kertomusvuoden aikana olleita yht. 152 miestä. Kirjoissa olevien määrä oli vuoden päättyessä 190.

Hoitopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 59 762. Ne jakaantuivat seuraavasti:

	hoitopäiviä	
	v. 1974	v. 1973
- huoltoapulain nojalla hoidetut	2 817	1 523
- PAV - lain » »	49 212	48 016
- lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla hoidetut	7 733	8 115
yhteensä	59 762	57 654

Hoitopäivien luku nousi edellisestä vuodesta 2 108: lla.

Työlaitoksen bruttomenot olivat 2 063 449 mk ja bruttotulot 1 079 968 mk. Maatilan tappio kertomusvuodelta oli 77 375 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 34.53 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 16.46 mk. Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan tappio, saadaan nettomenoksi 17.75 mk hoitopäivältä.

Talous

Huollettavat työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, talous-, rakennus-, metsätalous-, versta- ym. töissä kaikkiaan 27 210 työpäivää. Heidän laskettiin työllään korvanneen lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla niiden henkilöiden huolto, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 46 742 markan arvosta. Huollettaville järjestettiin mahdollisuuksien mukaan ja kunkin työkyvyn huomioon ottaen työterapiaa.

Huollettavien työ

Laitoksen lääkärin vastaanotoilla oli huollettavien käyntien luku 1 750. Lisäksi oli sairaanhoitajien vastaanottoja kolme kertaa päivässä. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 1 596. Poliklinikoille

Terveydenhoito

lähetettiin 745 potilasta. Hammaslääkäriässä kävi 304 henkilöä. Laitoksen sairausastolla hoidettiin 83 potilasta, joiden hoitopäivien lukumäärä oli 607. Sairaalahoitoon lähetettiin 19 henkilöä. Työtapaturmia oli 22.

Henkinen huolto Ryhmäkeskusteluja järjestettiin sairaanhoitajan toimesta vain satunnaisesti, mutta yksilöterapiata oli päivittäin. AA-kerho kokoontui laitoksessa kaksi kertaa viikossa. Helsingin AA-ryhmistä oli useita vierailuja.

Huollettavat harrastivat vapaa-aikanaan *urheilua* kuten lento- ja jalkapalloa sekä kesällä myös kalastusta ja marjojen poimintaa.

Viihderyhmä järjesti useita ohjelmallisia illanviettoja laitoksessa. Näissä tilaisuuksissa oli ohjelman lisäksi lopuksi tanssia. Musiikista huolehti laitoksen oma orkesteri.

Kansan raittiusapu r.y. järjesti *juhlan raittiusviikon* merkeissä. Lisäksi eri seurakunnat ja uskonnolliset yhdistykset järjestivät *hartaustilaisuuksia* laitoksessa 3 - 5 kertaa kuukaudessa.

Huollettavien käytössä oli radio, televisio, sanoma- ja aikakauslehtia, kirjasto, harrastusvälineitä ym.

3. Irtolaishuolto

Huollettujen lukumäärä Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 472 eri henkilöä, joista 348 (ed. v. 265) miestä ja 124 (119) naista.

Kaikista huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 229 (174).

Seuraavat selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain tapauksissa, joissa uusien irtolaisten olosuhteissa oli merkittävää eroa näihin verrattuna, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

*Irtolais-
huollon
peruste*

Irtolaishuoltoon joutuneet jakautuivat kertomusvuonna huollon *pääperusteen* mukaan seuraavasti:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	lukum.	%	lukum.	%	lukum.	%
Kuljeksiva elämä	45	12.9	32	25.8	77	16.3
Työn vieroksuminen	234	67.2	68	54.8	302	64.0
Kerjuu	11	3.2	1	0.8	12	2.5
Ammattihaureus	—	—	10	8.1	10	2.1
Muu peruste ¹⁾	58	16.7	13	10.5	71	15.1
Yhteensä	348	100.0	124	100.0	472	100.0

1) Suurin osa näistä oli henkilöitä, jotka olivat syyllistyneet väkijumalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, niin kuin väkijumalien luvattomaan myyntiin tms.

Naispuolisista uusista irtolaisista oli 38.6 % joutunut huoltoon kuljeksivan elämän, 54.4 % työn vieroksumisen ja 3.5 % ammattihaureuden perusteella.

*Huolto-
toimen-
piteet*

Eri huoltotoimenpiteitä sovellettiin irtolaisiin seuraavasti (taulukossa on otettu huomioon kuhunkin irtolaiseen vuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide):